

Barcelona-Atracció.—Noviembre 1924 y Febrero 1925.
Excursions.—Noticiari de la Sec. del A. Enci. Pop. de Barcelona. Núms. de Gener, Febrer, Març i Abril.
Butlletí Excursionista de Catalunya.—Gener, 31 àmines.
Tivissa. Resseña geogràfica i històrica destinada a la primera ensenyança, per F. Mario Brú Borrás, mestre superior. Tivisa 1915. 20 pgs.

EFEMÈRIDES TARRAGONINES

225. VISITA DE FRANCESOS IL·LUSTRES.—Al dia 3 de Gener visitaren els monuments d'aquesta ciutat, la Catedral, nostres Museus i les troballes arqueològiques de la Tabacalera, amb el Cònsul general de la veïna república, l'ex-ministre i senador de França i comissari de la projectada Exposició Internacional d'Arts decoratives i Indústries modernes, a París, Mr. Ferrand David i Mr. Nicolle, qui n'és secretari, als quals acompanyaren Mr. Gossellin, conceller tècnic, Mr. Robin, director del *Office Commercial*, Mr. Mortiaz, director del *Office de Turismo*, i ls del Comitè de la ciutat comtal, Srs. Vega March, Rodríguez Codolá, Miquel i Planas, Massó, Plandiura i'l Cap de la Guardia urbana Sr. Ribé, tots els quals foren rebuts per l'Agent Consular, Sr. Merelo, don P. Barragán per la Comissió de Monuments, D. Lluís Soler per l'Atracció de Forasters i ls germans Srs. Barbier.

226. AVINGUDA DE CATALUNYA.—Al dia 7 de Gener es començà a treballar en les terres de desmont del Camp de Març, entre'l Camí del Angel i Portal del Roser, per a obrir-hi una novella i ampla via d'expansió de la ciutat, la qual portarà el nom de *Avinguda de Catalunya*.

227. EXPOSICIÓ COLMEIRO.—Des del 15 al 30 de Gener, A. Colmeiro tingué exposades a les galeries *Gelabert*, 21 treballs originals formats per dues teles al oli, aquarel·les i guaixs i dibuixos.

228. CONCERT GÁLVEZ-LONGÁS.—Al 16 de Gener en el Teatre Principal tingué lloc el Concert (4. art del curs 1924-25, de la *Filarmonica*) del violencenista Bernardí Gálvez i'l pianista Frederic Longás, sobre obres de Albénis, Bach, Beethoven, Buxó, Dunkler, Haydn, Longás, Lozano, Rubió i Schuman.

229. CONFERENCIES DE LA RECONQUESTA DE TARRAGONA.—Mn. Sanxo Capdevila, Arxiver de la Diòcesi, en la Sala d'actes d'Acció Catòlica, donà tres conferències (dies 25 de Gener, 8 i 15 Febrer) sobre la *Reconquesta i restauració de Tarragona*.

230. TAPIS AL CAMBRIL DEL CARME.—A la primera quinzena de Gener fou col·locat al Cambril dels PP. Carmelites altra tapis degut al pínzell d'Antón Cerveto, el qual representa una escena de l'històrica reforma carmelitana, havent sigut aquest regalat per donya Dolors Lindemán, Viuda de Cobos.

231. CONFERENCIES SOBRE EL MUNICIPI.—Els dies 31 de Gener, 1 i 2 de Febrer, en el Teatre d'Acció Catòlica i pel «Foment d'Estudis», D. Josep M. Gil Robles, professor de Dret polític de l'Universitat Central, donà tres conferències sobre els temes següents, respectivament: *La formación histórica del municipio español*; *La autonomía del municipio desde el punto de vista de su régimen jurídico*, i *La ciudad, su régimen y sus problemas*.

232. L'IL·LUSTRE HOSTE DR. FUCHS.—Al 1 de Febrer estigué en nostra ciutat admirant-ne les seues bel·leses naturals i ls seus monuments, l'il·lustre professor d'Oftalmologia de l'Universitat de Viena, doctor Ernest Fuchs, acompanyat dels Doctors en Medicina don Francisco Bordás, director del Hospital de Santa Creu de Barcelona, D. Joan Rubió, D. J. Ribas i D. Josep Lloberas Camino, essent rebut l'eminent sabi vienés i obsequiat per D. A. Artal i D. Ll. Torrents.

233. CONCERT RÉDELÉ.—Al 3 de Febrer a n'el Teatre Principal per la *Filarmonica*, el Quartet Rédelé donà un concert sobre obres de Dvorak, Glazounov i Ravel.

234. CONFERENCIA DEL TAPIS DE LES POTES.—Al 4 de Febrer, en el Saló d'Actes del Seminari, en presència del Emm. Sr. Cardenal Arquebisbe, nostre amic i Consoci D. Vicens de Moragas, donà una conferència sobre el tapis dit de *Les Potes*, propietat del Capítol Catedral, el qual estigué col·locat en la testera del esmentat saló.

235. † D. ANGEL DEL ARCO, DIRECTOR DEL MUSEU PROVINCIAL.—Al dia 5 de Febrer morí repentinament D. Angel del Arco Molinero, Director del Museu provincial. L'il·lustrat funcionari Sr. del Arco, ben conegut de tothom per residir a Tarragona des del 22 de Setembre de 1893, en que's possessionà de la Direcció del nostre Museu, col·laborà en la nostra premsa local i de fora, dant-se a conèixer amb articles i treballs literaris de caràcter artístic i arqueològic, aixís com també prenent part en els actes públics i acadèmics de la nostra Societat Arqueològica, en son Butlletí, i en els de la Comissió de Monuments, en qual entitat ocupà el càrrec de President, en variis triennis, i el de Conservador dels monuments a última hora. Fou Delegat Regi de la nostra província i pertanyia, com a Correspondent, a variis de les Acadèmies espanyoles.

Entre els seus treballs literaris històric-arqueològics referents a Tarragona, poden citar-se:

Catálogo del Museo Arqueológico de Tarragona, col·laborant amb el de l'Hernández Sanahuja, en 1894.—*Estudios de Arqueología: Monografías de las principales colecciones del Museo Arqueológico de Tarragona*, 1894.—*Notas arqueológicas de la Diócesis de Tarragona*, 1897-98.—*Tres arqueólogos tarraconenses: Luis Pons de Icart; Juan F. Albiñana; Buenaventura Hernández Sanahuja*, 1902.—*Un manuscrito inédito de Epigrafía tarraconense*, 1902.—*Nuestra Señora del Milagro, primer templo románico de Tarragona*, 1912.—*Estátua romana descubierta en Tarragona*, 1912.—*La primitiva Catedral de Tarragona*, 1914.—*Inscripciones romanas de Tarragona. La Imprenta en Tarragona*, 1916.—*La antigua Universidad de Tarragona*, 1920.

Apart de les omissions i d'altres treballs menors, que de moment no'ns és possible recordar, és aquest un bon bagatge que del seu treball deixà el Sr. D. Angel del Arco en pro de Tarragona.

En l'acte del seu enerrament hi estigueren representades la Comissió de Monuments i la Reial Societat Arqueològica.

Nostre pèsam a la seua família i una oració pel difunt a qui Déu N. S. hagi acullit. R. I. P.

236. MESTRE FALLA HOSTE DISTINGIT.—Vingut de Barcelona amb els Srs. Frank Marshall, sa esposa i'l Sr. Gisbert, i de pas cap a Madrid i Itàlia, al 17 de

Febrer estigué a Tarragona, visitant els vells monuments, l'il·lustre granadí i compositor musical Mestre D. Manuel de Falla, gran admirador de nostra terra, el qual feu grans elogis del ampla i vigorós escenari de la pedrera del Médol.

237. DELEGAT REGI.—En la *Gaceta* del 22 de Febrer aparegué el nomenament de *Delegat Regi* a favor del actual president de la Comissió de monuments, don Ferrán de Querol, nostre amic i Consoci, a qui felicitem. Vegi's el text: *Real orden, del 21 de Febrero de 1925. Personal. A propuesta del Jefe del Gobierno, Presidente del Directorio militar, y de acuerdo con este. Vengo en nombrar Delegado Regio de Bellas Artes de la Provincia de Tarragona a D. Fernando de Querol y de Bosarull. Dado en Palacio a veintinueve de febrero de mil novecientos veinticinco. Alfonso.*

238. DECRET EN PRO DEL HOSPITAL.—Al 25 de Febrer, el Rei firmà un decret cedint a la nostra Diputació, plena propietat de les terres de l'antic baluard de Sant Geroni, o Casablanca, fins ara de l'Estat, per a la construcció de l'edifici d'un Hospital de la província.

239. CONFERENCIES MUSICALS.—El Rent. Higiní Anglés, en el Teatre d'Acció Catòlica, donà, des del 22 de Febrer al 7 d'Abril (aquesta última al Seminari), quatre conferències sobre els temes: *El cant en el poble i en l'Església; La tradició medieval i el cant popular a Catalunya; El cant gregorià, patrimoni musical de l'Església i sa eficàcia espiritual; Les melodies gregorianes en relació amb l'art polifon i amb el cant popular.*

240. URNA-FÚNEBR BONEU.—Durant els dies primers de Març, estigué exposada en els aparadors del Sr. Brell, un enginyós invent, degut al industrial n'Enric Boneu, consistent en un marc metàl·lic d'espessor variable amb cristalls i plantxa d'alegories, enginyat per a substituir làpides funeràries, la qual per llurs condicions pràctiques, li ha valgut tenir-ne patent, pel que felicitem al seu autor.

241. CONFERENCIA MISSIONAL.—Al 13 de Març, el Rent. Gurruchaga, donà en els Seminari pels Sacerdots, i al Saló d'actes de l'Acció Catòlica pel públic, una conferència sobre l'Obra Pontificia de Sant Pere Apòstol.

242. CONFERENCIES DE BERNAT METGE.—Al 29 de Març en el local de l'Acció Catòlica, per encàrreg de «Foment d'Estudis», el Sr. P. M. Bordol i Torrens, secretari de la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans, donà una conferència sobre el tema: *El Tomisme i l'Ecolisme en el Somni de Bernat Metge.*

243. † EL NOTARI SR. GRAMUNT.—Al 24 de Març, víctima de ràpida i traïdora malaltia i sagramentat, morí el Notari Don Simó Gramunt Juer, altre de nostres benivolguts Consoci i amic, el traspàs del qual produí forta impressió entre la vasta coneixença, amistats i simpatia que'l seu caràcter jovial, i'ls llargs anys d'exercici de la seva professió, li havien creat en nostra ciutat i província. Vingut de la notaria de Puigcerdà (on estigué desde des del 1884) a Tarragona al Setembre de 1891, guanyada en concurs de mèrits, es feu en nostra ciutat un nom i de la notaria una institució, adquirint-hi la seua personalitat un bon rellén. Vocal de la Junta de Govern de la nostra Casa de Beneficència, posà el seu zel en aquella noble y cristiana missió. Desde'l Gener de 1912 estigué inscrit a la nostra Entitat com a Soci numerari.

Descansi en la pau del Senyor l'ànima del difunt Consoci amic i rebin nostre pèssim de condol els seus fills i benivolguts companys! R. I. P.

244. CONCERT SAÜER.—Al 26 de Març organitzat per la nostra *Filarmonica*, a n'el Teatre Principal s'hi celebrà el Concert a piano donat per Saüer d'obres de Brahms, Granados, Hummel, Chopin, Liszt, Rameau, Saüer i Schumann.

245. ENTERRAMENT DEFINITIU DEL ARQUEBISBE LÓPEZ PELÁEZ.—Al matí del 28 de Març s'efectuà l'enterrament definitiu de les mortals despulls del Dr. Antolí López Peláez a n'el mausoleu bastit a la capella de Sant Fructuós de la nostra Catedral, obra esculptòrica en marbre dels artistes barcelonins els germans Miquel i Lucià Oslé. (El pròxim BUTLLETÍ ARQUEOLÒGIC estarà dedicat al difunt Prelat.)

Congregades les Autoritats a la capella del Corpus Christi i Claustre, el Capítol de Canonges, Cos beneficiat, el germà del il·lustre difunt, amics i gran concurs de fidels, a les onze es posà en marxa la luctuosa processó, duta a mans la caixa mortuòria del difunt Prelat, col·locant-la en el catafalch del creu de la Seu durant l'aniversari solemne, pontificat pel Patriarca de les Índies, Dr. Julià de Diego Alcolea, en el qual es cantà la Missa de Perossi, i pontificant en la solemnitat absoluta l'Emm. Cardenal Arquebisbe Dr. Vidal Barraquer, i devallada la caixa i reorganitzada la processó i cantats els últims Responsus, es deposità en l'esmentada capella. A les dues del mitjà les mortals despulls del inoblidat Arquebisbe foren definitivament tancades en son sarcòfeg per la pesanta llosa, l'estàtua jacent de la qual, amb tot i sa magnificència artística, sempre més parlarà als venidors amb la fredor i severitat de la mort. R. I. P.

246. NOU DIRECTOR DEL MUSEU PROVINCIAL.—Al dia 2 d'Abril es possessionà del càrreg de Director del nostre Museu i Biblioteca Provincials, el Sr. En Ferrán Valls Taberner, personalitat de alta i reconeguda competència en el camp de les ciències històrico-arqueològiques i el nom del qual és sap en terres estrangeres pels seus múltiples i solits treballs d'investigació crítica. Rebi nostre amic, amb la nostra benivolença, la felicitació més coral.

247. AQUAREL·LISTA AMERICÀ.—Durant els dies 20, 21 i 22 d'Abril, Mr. Vernon Howe Bailey, membre de la Societat Hispànica de Amèrica de Novayort, i conegut artista, pintà varies aquarel·les de nostra ciutat, entre elles, una del Museu Diocesà i altra de la Plaça de la Seu, destinades al museu de pintures de Nova York.

248. CONFERENCIA DEL RENT. GRIERA.—A la vetlla del 26 d'Abril, el Rent. Anton Griera, doctor en llengües romàniques i membre de l'Institut d'Estudis Catalans, donà una conferència (pel Foment d'Estudis d'Acció Catòlica) sobre el tema: *Noms de lloc i nom de Sants de la Província tarraconensis.*

249. CONCERT TORRENS.—Al 28 d'Abril, a n'el Teatre Principal, els germans Torrens donaren un concert d'arpa, violí, violoncello i piano d'obres de Bach, Cassadó, Godefróid, Hasselmans, Haydn, Holy, Massenet, Martini, Mozart, Naderman, Romberg i Rubinstein.

Aquest número ha passat per la censura militar

TORRES & VIRGILI.—IMPRESSORS: S. FRANCESC, 14

Obres publicades per la "Reial Societat Arqueològica Tarraconense"
que's troben de venta en la seua Administració.

(Ports i certificat a càrrec del comprador)

Memoria sobre los auxilios que presta la Arqueología a la historia, por D. Tomás Aguiló. Tarragona 1849. En 4.º . . . . . 1 pta.

Murallas de Tarragona. Documentos dirigidos a evitar la enagenación y destrucción de aquellos monumentos. Tarragona 1871. En 4.º mayor con un plano plegado. . . 1'50 ptas.

Ensayo critico sobre la ordenada aparición de los distintos géneros poéticos y literarios en general, por D. Isidoro Frías Pontanillas. Tarragona 1876. En 4.º . . . . . 2 ptas.

Memoria sobre la Música antigua, por don José I. Gual. Tarragona 1876. En 4.º . . . 1 pta.

Disertación sobre el verdadero autor del libro de Imitatione Cristi, por D. Enrique Franquet y Cortada, Pbro. Tarragona 1881. En 4.º . . . . . 1 pta.

Memoria histórica sobre los relojes antiguos y en particular del de la Catedral de Tarragona, por D. Juan Bautista Pedraís y Arqués. Tarragona 1882. En 4.º . . . . 1 pta.

Tarragona bajo el poder de los Arabes y su reconquista por D. Berenguer Ramón, segundo Conde de Barcelona en 1080, por D. Buenaventura Hernández Sanahuja. Tarragona 1882. En 4.º (Queden poquíssims exemplars). 2 ptas.

Estudios sobre el origen, épocas y vicisitudes de las monedas autónomas de Cose de carácter Ibérico, por D. Buenaventura Hernández Sanahuja. Tarragona 1884. En 4.º (Queden pocs exemplars) . . . . . 3 ptas.

Opúsculos históricos, arqueológicos y monumentales, por D. Buenaventura Hernández Sanahuja. Tarragona 1884. En 4.º mr. 3 ptas.

Arqueología prehistórica. La Estación tro-

glodita de Susterris (Conca de Tremp) por el Dr. D. Antonio Mir Casares. Tarragona 1885. En 4.º con una lámina. . . . . 2 ptas.

Antigüedades de Tarragona, por D. Buenaventura Hernández Sanahuja. Tarragona 1887. En 4.º mayor. . . . . 1'50 ptas.

Memoria histórica sobre la guerra de Germanías en Valencia, por D. Santiago Ladrón de Cegama y Cortat. Tarragona 1887. En 4.º . . . . . 1 pta.

Roger de Lauria, por D. Buenaventura Hernández Sanahuja. Tarragona 1890. En 4.º mayor. . . . . 2 ptas.

Reseña histórica de la Comuna del Camp de Tarragona, por D. Emilio Morera y Llauredó. Tarragona 1902. En 4.º mayor. . . . . 3 ptas.

La Inmaculada Concepción. Culto que se le ha dedicado en Tarragona y su provincia eclesiástica por D. Emilio Morera. Tarragona 1904. En 4.º mayor. . . . . 2 ptas.

El canonge Foguet i González de Posada, arqueolechs de Tarragona. Biografía, per D. Joan Ruiz y Porta. Tarragona 1905. En 4.º major amb dos retrats. . . . . 3 ptas.

Alegret (Adolfo), Bocetos histórico-críticos: Las calles de Tarragona. Id. 1922. . . . 1 pta.

Montoliu (Manuel de), «La cançó de gesta de Jaume I». Nova teoria sobre la Crònica del Conqueridor. Tarragona 1922. . . . . 2 ptas.

Llibre de Notes de Lluís Bonifàs i Massó, escultor de Valls, comentat i publicat per Cèsar Martinell. Valls 1907. En 4.ª amb quatre làmines. . . . . 4 ptas.